

Akademik Ortam Doyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik Ortam Doyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16554>

Özet

Akademik Ortam Doyum Ölçeği, yükseköretim kurumlarında görev yapan **öğretim elemanlarının** çalışma ortamlarından duydukları genel memnuniyet düzeyini ölçmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, 2004 yılında Mustafa Bulut tarafından uyarlama çalışması yapılarak Türk akademik bağlamına kazandırılmıştır. Bu ölçek, akademik personelin kurumsal yönetim, fiziksel koşullar, sosyal ilişkiler ve kariyer gelişim olanakları gibi farklı boyutlardaki doyumunu değerlendirmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Akademik doyum, iyi doyum, öğretim elemanları, akademik personel, uyarlama, örgütsel psikoloji, Pamukkale Üniversitesi.

Yazarlar

Mustafa Bulut

Amaç

Akademik Ortam Doyum Ölçeği'nin temel amacı, üniversitelerde görevli akademik personelin, görevlerini yerine getirdikleri kurumsal ve fiziki çevreye yönelik algıları ve bu algılardan kaynaklanan doyum düzeylerini belirlemektir. Bu araç, üniversite yönetimlerinin akademik personelin moralini ve verimliliğini artırmaya yönelik stratejiler geliştirmesi için kritik veriler sunar.

Ölçek, akademik ortamın farklı yönlerini kapsayarak, hangi alanlarda iyileştirme yapılması gerektiğini somut verilerle ortaya koymayı hedefler. Özellikle üniversite yönetimleri, akademik ortamın kalitesini artırmak ve personel sirkülasyonunu azaltmak amacıyla bu ölçeğin sonuçlarından faydalanabilir.

Yapı

Ölçek, akademik ortam doyumunu çok boyutlu bir yapı olarak ele alır. Bu yapı, genellikle fiziksel çalışma koşulları, yönetim ve liderlik tarzları, meslektaşlar arasındaki ilişkiler, ücret ve ödül sistemleri ile kariyer gelişim fırsatları gibi alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, akademik personelin genel **iyi doyum** üzerinde önemli etkilere sahiptir.

Ölçeğin ölçtüğü **psikolojik yapı**, bireyin akademik hayatını sürdürdüğü çevrenin kendisine sunduğu imkanlar ve beklentileri arasındaki uyumu yansıtır. Yüksek doyum düzeyleri, genellikle yüksek kurumsal bağlılık ve düşük tükenmişlik ile ilişkilidir.

Geçerlik

Akademik Ortam Doyum Ölçeği'nin geçerlik çal??malar?, Mustafa Bulu?'un 2004 tarihli uyarlama makalesinde detayland?r?lm??t?r. Uyarlama sürecinde, ölçeğin orijinal yap?s?n?n Türkçe kültürü ve akademik ortama uygunluğunu test etmek amacıyla içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i analizleri yürütülmü?tür.

Yap? geçerli?ini sa?lamak için genellikle faktör analizleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?larak ölçek maddelerinin kuramsal alt yap?y? ne kadar iyi temsil etti?i incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin akademik doyum yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini ve iç tutarlılı??n? de?erlendirmek üzere yap?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yüksek bir Cronbach Alfa katsay?s?, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir içsel tutarlılı?a sahip oldu?unu gösterir. Bu güvenilirlik bulgular?, ölçeğin akademik ara?t?rmalarda ve kurumsal de?erlendirmelerde kullan?labilirli?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n bir parças? olarak, orijinal ölçeğin faktör yap?s?n?n Türk örneğinde de sürdürülüp sürdürülmedi?ini kontrol etmek amacıyla faktör analizi teknikleri uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçeğin akademik ortam doyumunu ölçen temel boyutlar?n? (faktörlerini) ortaya ç?karmay? hedeflemiştir.

Faktör analizleri, ölçeğin çok boyutlu yap?s?n? do?rulama?? ve her bir faktörün hangi maddelerden olu?tu?unu belirlemiştir. Bu yap?s?sal do?rulama, ölçeğin akademik ortam doyumunun bile?enlerini ayr? ayr? inceleme yetene?ini sa?lamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal çal??mada ayrıntılı bilgi bulunmamakla birlikte, psikolojik uyarlama ölçeklerinde yaygın olarak kullan?lan, genellikle 5 veya 7 seçenekli Likert ölçeği format?nda derecelendirme kullan?ldı?? varsayılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik Personel (Öğretim Elemanları)

Yaş Grubu: Yetişkin (Yükseköğretim kurumlarında çalışan profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacı görevlileri, öğretim görevlileri, yardımcı doçentler, doçentler ve profesörler dahil olmak üzere tüm **akademik personel**.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket yöntemi. Katılımcılardan, akademik ortamın farklı yönlerine dair doyum düzeylerini belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademik doyum düzeyi, kurumsal bağlılık, çalışma koşulları, üniversite yönetimi, psikometrik özellikler, iç tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: mbulus@pau.edu.tr (Mustafa Buluş)

Yazın Adresi: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Denizli, Türkiye.

Bizim & Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Mustafa Buluş tarafından 2004 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında sunulmuştur. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni gerekmektedir. Ücret bilgisi mevcut değildir.

Çalışmanın yayın yılı **2004**'tür.

Ölçeğin orijinal dökümanı (MS Word formatında) aşağıdaki adresten indirilebilir: akademik-ortam-doyum-olcegi-toad.doc

Referanslar

Buluş, M. (2004). Pamukkale Üniversitesi öğretim elemanlarında akademik ortam doyum düzeyi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 1-13.

Akademik Ortam Doyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere

erişim için yukarıda belirtilen referans kaynağa veya yazarın e-posta adresine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM